

**UCHWAŁA NR XV/115/2015
RADY GMINY MALECHOWO**

z dnia 29 grudnia 2015 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata
2016-2020.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2015. poz.1515 .), art. 17 ust 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2015. poz. 163, poz. 693, poz. 1240, poz. 1058, poz. 1310, poz. 1607) Rada Gminy Malechowo uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016-2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Gminny Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych stanowi integralną część Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Malechowo.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Gminy

Jolanta Kieres

Załącznik do Uchwały Nr XV/115/2015
Rady Gminy Malechowo
z dnia 29 grudnia 2015 r.

GMINNY PROGRAM
DZIAŁAŃ
NA RZECZ OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH
NA LATA 2016-2020

WSTĘP

Przez niepełnosprawność rozumie się trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) wprowadza następujące pojęcia: niepełnosprawności- uwzględniając stan zdrowia człowieka:

- niesprawność - każda utrata sprawności lub nieprawidłowość w budowie czy funkcjonowaniu
- organizmu pod względem psychologicznym, psychofizycznym lub anatomicznym;
- niepełnosprawność - każde ograniczenie bądź niemożność (wynikające z niesprawności)
- prowadzenia aktywnego życia w sposób lub zakresie uznawanym za typowe dla człowieka;
- ograniczenia w pełnieniu ról społecznych - ułomność określonej osoby wynikająca z niesprawności lub niepełnosprawności, ograniczająca lub uniemożliwiająca pełną realizację roli społecznej odpowiadającej wiekowi, płci oraz zgodnej ze społecznymi i kulturowymi uwarunkowaniami.

W Polsce za osobę niepełnosprawną uznaje się osobę, której sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa utrudnia trwale lub okresowo, ogranicza bądź uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych.

Osoby niepełnosprawne, zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych to osoby, których niepełnosprawność została potwierdzona orzeczeniem:

1. o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności (znacznego, umiarkowanego, lekkiego),
2. o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy,
3. o niepełnosprawności, wydanym przed ukończeniem 16 roku życia.

Gminny Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016 – 2020 jest spójny z takimi dokumentami jak:

- Ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020 roku przyjętą uchwałą NR XL/398/2014 Rady Gminy Malechowo z dnia 12 listopada 2014r.,

- Strategią Polityki Społecznej Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2005-2015, która została przyjęta Uchwałą nr XXI/230/05 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 21 marca 2005 r.
- Kartą Praw Osób Niepełnosprawnych przyjętą Uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997r.

I. Tworzenie Gminnego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Gminie Malechowo

1. Założenia Programu

Podstawowym założeniem Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest podjęcie takich działań, które będą zmierzać do nieustannego wyrównywania szans osób niepełnosprawnych względem osób pełnosprawnych jak również dążenie do pełnego rozwoju tych osób. Program obejmuje plan kompleksowych działań w zakresie rehabilitacji leczniczej, zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. Program jest dokumentem dalekosiężnym, a jego założeniem jest określenie kierunków działań gminy Malechowo w aspekcie szeroko pojmowanej problematyki osób niepełnosprawnych.

W Programie określono cel główny oraz cele strategiczne, w obszarze których realizowane będą szczegółowe zadania. Zarazem ogólny charakter zawartych w Programie zadań pozwoli na podejmowanie przeróżnych działań i inicjatyw na rzecz zapobiegania, jak również ograniczania skutków niepełnosprawności w różnych dziedzinach życia społecznego i indywidualnego. Program będzie realizowany we współpracy z instytucjami rządowymi, samorządowymi oraz partnerami społecznymi.

Przedstawione zadania będą realizowane we współpracy z instytucjami, organizacjami społecznymi oraz osobami prawnymi poprzez pozyskiwanie środków zewnętrznych niezbędnych do ich przeprowadzenia.

Gmina Malechowo poprzez swoje jednostki organizacyjne koordynuje działania dążące do osiągnięcia założeń niniejszego Programu. Te zorganizowane, kompleksowe działania władz publicznych oraz innych podmiotów, winny służyć kształtowaniu, poprawie oraz ochronie warunków i jakości życia oraz wzrostu statusu społecznego osób niepełnosprawnych, jak również umożliwić osobom z ograniczoną sprawnością dostępu do niezbędnych świadczeń i usług zdrowotno - socjalnych oraz rozwiązań technologiczno-organizacyjnych utrzymujących lub

zwiększających szanse niezależnego funkcjonowania oraz aktywnego udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym. Podstawowym narzędziem realizacji polityki społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych jest wsparty odpowiednią infrastrukturą legislacyjno instytucjonalną proces rehabilitacji leczniczej, psychologicznej, społecznej i zawodowej.

Celem wsparcia osób niepełnosprawnych jest wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i ich rodzin już na etapie wystąpienia i rozpoznania niepełnosprawności oraz przez cały czas jej występowania w trakcie życia osoby z dysfunkcją organizmu. Wsparcie i wyrównywanie szans we wszystkich aspektach życia społecznego zachodzi w różnej formie, adekwatnie do istniejących potrzeb osoby niepełnosprawnej i jej rodziny. Niezwykle istotnym jest to, żeby osoby niepełnosprawne i ich bliscy mieli świadomość, że nie są osamotnieni w swojej niepełnosprawności i problemach jakich ona dotyczy, że funkcjonują instytucje, z których pomocy i wsparcia w każdej chwili mogą skorzystać. Pomoc taka winna podnosić sprawność fizyczną uszkodzonych narządów i funkcji całego organizmu, usprawniać psychicznie oraz społecznie, a jednocześnie pozwalać na optymalne przystosowanie do aktywnego udziału w życiu społecznym, oczywiście na miarę psychosomatycznych możliwości osoby niepełnosprawnej.

2. Adresaci Programu

Program skierowany jest:

1. do osób trwale i czasowo niepełnosprawnych;
2. do rodzin z osobą niepełnosprawną;
3. jednostki samorządu terytorialnego;
4. instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
5. pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne;
6. jednostek organizacyjnych gminy.

3. Miejsce realizacji Programu

Program realizowany jest na rzecz wszystkich niepełnosprawnych mieszkańców gminy Malechowo.

4. Partnerzy w realizacji Programu

1. Przy realizacji programu niezbędne jest współdziałanie m.in.:
2. Ośrodka Pomocy Społecznej;
3. Powiatowego Urzędu Pracy;

4. Placówek oświatowych;
5. Placówek służb zdrowia
6. Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
7. Organizacji pozarządowych;
8. Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych.

II Cele Gminnego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w gminie Malechowo.

Celem głównym Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w gminie Malechowo jest **„Wzrost świadomości społecznej o problemach niepełnosprawnych mieszkańców gminy Malechowo, a także zapewnienie im godnego, możliwe pełnego i równoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz wyrównywanie szans we wszystkich dziedzinach i płaszczyznach życia publicznego”**

Powyższy cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

1. Utworzenie Gminnego Punktu Informacji dla Osób Niepełnosprawnych.
2. Zapewnienie możliwości swobodnego przemieszczania w tym likwidacji barier architektonicznych i urbanistycznych.
3. Zwiększenie dostępu do leczenia i opieki medycznej, w tym rehabilitacji i usług socjalno-opiekuńczych
4. Tworzenie warunków aktywności społecznej osób niepełnosprawnych, jako podstawy integracji społecznej.
5. Dążenie do wyrównywania szans edukacyjnych osób niepełnosprawnych na wszystkich poziomach edukacji.
6. Usługi i instrumenty rynku pracy wspierające aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotne albo poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu.

Cel 1. Utworzenie Gminnego Punktu Informacji dla Osób Niepełnosprawnych.

1. Wyznaczenie i doposażenie lokalu dla osób niepełnosprawnych poprzez stworzenie Gminnego Punktu Informacji Osób Niepełnosprawnych.
2. Diagnoza i weryfikacja informacji na temat sytuacji potrzeb i problemów osób niepełnosprawnych,

3. Prowadzenie działalności informacyjnej dotyczącej różnych form pomocy i wsparcia świadczonych przez urzędy, instytucje i organizację dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
4. Współpraca w zakresie zapewnienia osobom niepełnosprawnym szerszego dostępu do informacji o możliwościach wsparcia poprzez wykorzystanie oraz upowszechnianie różnorodnych źródeł przekazu np. Internet, publikacje typu broszury, poradniki, infolinie, środki masowego przekazu itp., a także wspieranie wydawnictw o charakterze informacyjnym i edukacyjnym dotyczących różnych aspektów życia społecznego osób niepełnosprawnych oraz przysługujących im praw, ulg i uprawnień.
5. Organizowanie konferencji, seminariów, kampanii i imprez integracyjnych mających na celu podnoszenie społecznej świadomości dotyczącej problematyki niepełnosprawności.
6. Upowszechnianie wizerunku osób niepełnosprawnych, jako aktywnych członków społeczeństwa poprzez promowanie wszelkich form twórczości artystycznej i kulturalnej osób niepełnosprawnych oraz zapewnienie wybitnym jednostkom możliwości indywidualnego zaprezentowania swoich osiągnięć.
7. Bezpłatne udostępnianie sprzętu komputerowego z dostępem do Internetu na bazie instytucji placówek wsparcia dziennego oraz bibliotek.

Cel 2. Zapewnienie możliwości swobodnego przemieszczania w tym likwidacji barier architektonicznych i urbanistycznych.

1. Wydzielanie i oznakowanie miejsc postoju dla uprawnionych osób niepełnosprawnych na parkingach i przy budynkach użyteczności publicznej.
2. Pozyskiwanie środków PFRON w ramach programów celowych na likwidację barier.
3. Przestrzeganie przepisów ustawy Prawo budowlane w zakresie likwidacji barier architektonicznych przy nowo powstałych, remontowanych i modernizowanych obiektach,
4. Likwidacja barier w zakładach opieki zdrowotnej i placówkach edukacyjnych w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania.

Cel 3. Zwiększenie dostępu do leczenia i opieki medycznej, w tym rehabilitacji i usług socjalno-opiekuńczych.

1. Wspieranie procesu leczenia i rehabilitacji szerokim poradnictwem i wsparciem specjalistów, w szczególności: psychologów, pedagogów, terapeutów i pracowników socjalnych oraz samych osób niepełnosprawnych i członków ich rodzin.

2. Poprawa psychofizycznej sprawności osób niepełnosprawnych w oparciu o adekwatne w stosunku do rodzaju i stopnia niepełnosprawności zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny oraz w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.
3. Prowadzenie programów prozdrowotnych: profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących zmniejszenia ryzyka wystąpienia chorób lub zdarzeń prowadzących do niepełnosprawności.
4. Stworzenie osobom niepełnosprawnym możliwości korzystania z rehabilitacji i usług rehabilitacyjnych jak najbliżej miejsca zamieszkania.
5. Wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin poprzez przyznanie pomocy na cele zdrowotne i socjalne,
6. Zapewnienie usług opiekuńczych w domach osobom chorym, niepełnosprawnym pozbawionym opieki rodzinnej,
7. Kierowanie i współfinansowanie pobytu osób niepełnosprawnych w domach pomocy społecznej nie mogącym samodzielnie funkcjonować,
8. Wykorzystanie pracy socjalnej w zakresie pomocy osobie niepełnosprawnej w usamodzielnianiu się, aktywizowanie do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów życiowych, Inicjowanie tworzenia organizacji pozarządowych działających w środowiskach osób niepełnosprawnych,
9. Zapewnienie możliwości uczestnictwa w warsztatowej terapii zajęciowej niepełnosprawnych mieszkańców gminy.
10. Kontynuowanie współpracy w zakresie wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego i pomocniczego na terenie gminy Malechowo.
11. Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej w celu zapewnienia osobom niepełnosprawnym rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz przygotowania ich do aktywnego życia w otwartym środowisku na miarę ich indywidualnych możliwości, np. spółdzielni socjalnych, CIS
12. Wspieranie działalności Klubów Seniora, Placówek wsparcia dziennego.
13. Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w oparciu o środki PFRON w zakresie turnusów rehabilitacyjnych, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, dofinansowania do sportu, kultury rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, likwidacji barier funkcjonalnych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

14. Realizacja programów finansowanych ze środków PFRON mających na celu wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji, np. „Aktywny samorząd”, program wyrównywania różnic między regionami II, itp.
15. Realizacja projektów dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych, współfinansowanych ze środków europejskich w ramach Programów Operacyjnych.

Cel 4. Tworzenie warunków aktywności społecznej osób niepełnosprawnych, jako podstawy integracji społecznej.

1. Organizacja imprez kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych i turystycznych o charakterze integracyjnym dla osób niepełnosprawnych.
2. Pomoc w nauce i rozwoju samodzielności życiowej osób niepełnosprawnych poprzez organizację zajęć kompensacyjnych, usprawniających oraz ogólnorozwojowych.
3. Wspieranie realizacji projektów i inicjatyw popularyzujących osiągnięcia osób niepełnosprawnych.
4. Rozwój wolontariatu działającego na rzecz osób niepełnosprawnych w Gminie Malechowo.
5. Popularyzowanie wśród osób niepełnosprawnych form aktywnego spędzania czasu wolnego poprzez organizowanie akcji promocyjnych.
6. Propagowanie wiedzy o niepełnosprawności wśród dzieci i młodzieży poprzez pogadanki, warsztaty, pokazy filmowe.
7. Aktywizowanie osób niepełnosprawnych lub ich przedstawicieli do brania czynnego udziału w działaniach podejmowanych na ich rzecz np. opiniowanie, tworzenie programów i projektów.

Cel 5. Dążenie do wyrównywania szans edukacyjnych osób niepełnosprawnych na wszystkich poziomach edukacji.

1. Inicjowanie indywidualnego poradnictwa dla osób niepełnosprawnych co do kierunku i form kształcenia.
2. Organizacja konferencji, seminariów oraz akcji promocyjno-edukacyjnych na tematy związane z edukacją i kształceniem osób niepełnosprawnych.
3. Pomoc finansowa skierowana do osób niepełnosprawnych chcących zdobyć wykształcenie lub nowe kwalifikacje zawodowe w tym stypendia socjalne.

4. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dojazdu zorganizowanego do placówek oświatowych.
5. Zapewnienie ciągłości kształcenia dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej na wszystkich poziomach edukacji.
6. Usuwanie barier w komunikowaniu się (ułatwienia w dostępie do komputerów i internetu)

Cel 6. Usługi i instrumenty rynku pracy wspierające aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotne albo poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu.

1. Zapewnienie wygodnego dostępu do informacji na temat możliwości aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.
2. Podejmowanie działań umożliwiających osobom niepełnosprawnym włączenie się w aktywne życie zawodowe poprzez:
  - przygotowywanie przez doradcę zawodowego Indywidualnych Planów Działania,
  - organizowanie szkoleń zawodowych,
  - organizację staży,
  - pośrednictwo pracy,
  - współpraca z podmiotami ekonomii społecznej, np. WTZ, ZAZ
3. Prowadzenie działań edukacyjnych dla osób niepełnosprawnych w zakresie funkcjonowania na rynku pracy w ramach poradnictwa zawodowego (indywidualnego i grupowego).
4. Wspieranie działań sprzyjających rozwojowi otwartego rynku pracy przyjaznego osobom niepełnosprawnym poprzez tworzenie nowych miejsc pracy.

III. Źródła finansowania Programu

Gminny Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych będzie finansowany z następujących źródeł:

1. Budżet państwa,
2. Środki własne gminy,
3. Środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
4. Środki Narodowego Funduszu Zdrowia,
5. Środki pomocowe Unii Europejskiej,
6. Udział własny beneficjentów,

7. Dotacje i granty,
8. Współfinansowanie przez osoby fizyczne, prawne -sponsoring.

IV. Zasady monitorowania i ewaluacji Programu

Nieodzownym elementem wdrażania Programu jest jego monitorowanie oraz ewaluacja. W związku z powyższym corocznie będzie przygotowywane „Sprawozdanie o stanie realizacji Gminnego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Malechowie”. Umożliwi to bieżące sprawdzanie stopnia realizacji poszczególnych zadań. Powyższym zajmować się będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Malechowie.

Do dnia 30 czerwca każdego roku będzie przedkładane Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu za rok poprzedni.

V. Oczekiwane rezultaty

Oczekiwany efektem realizacji Programu jest poszerzenie dostępu osób niepełnosprawnych do życia społecznego, kulturalnego, politycznego oraz rynku pracy i rynku edukacyjnego. W kwestii ukierunkowania na wsparcie instytucji i partnerów społecznych efektem programu będzie poprawa skuteczności funkcjonowania tych podmiotów, zwiększenie oferty, lepsza koordynacja działań, większa otwartość na problemy wynikające z wykluczenia społecznego i upowszechnienie rozwiązań służących integracji zawodowej i społecznej oraz wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych.

Kolejną ważną kwestią jest stworzenie funkcjonalnego oraz dostosowanego do potrzeb środowisk osób niepełnosprawnych systemu informacji, w szczególności zmiana postaw społeczeństwa, instytucji oraz samych osób niepełnosprawnych.

Za istotny efekt realizacji projektu przyjmuje się również skoordynowanie i usprawnienie przepływu informacji kierowanych do niepełnosprawnych. Są to zarówno informacje bezpośrednio dotyczące niepełnosprawności, praw i obowiązków osób niepełnosprawnych, usług instytucji i organizacji pozarządowych oraz pozostałej tematyki związanej z niepełnosprawnością.